

§ 177

Valtuutettu Jenni Pajusen aloite Kalasataman Nihdin ja Tervasaaren välisestä kevyen liikenteen sillasta

HEL 2021-000707 T 00 00 03

Päätös

Puheenjohtajan ehdotuksesta kaupunginvaltuusto pani asian pöydälle.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Jenni Pajusen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Jenni Pajunen ja 16 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että valtuustolle tuodaan päätettäväksi nopealla aikataululla suunnitelma Kalasataman Nihdin ja Tervasaaren välisen kevyen liikenteen sillan toteuttamisesta. Esitetyn siltayhteyden nähdään parantavan entisestään Nihdin saavutettavuutta ja houkuttelevuutta.

Kaupunginhallitus merkitsi 21.9.2020 tiedoksi selvityksen valtuutettu Jenni Pajusen toivomusponnosta, jossa edellytettiin selvitettäväksi mahdollisuudet rakentaa Nihdistä Tervasaareen kevyen liikenteen silta. Kaupunginhallitus totesi tuolloin ponnesta saatuihin kaupunkiympäristölautakunnan sekä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausuntoihin viitaten, ettei jalankulun ja pyöräilyn sillan rakentaminen Nihdistä Tervasaareen alueen sen hetkisessä suunnittelu- ja rakentamisvaiheessa ollut ajankohtaista.

Aloitteesta on saatu kaupunkiympäristön toimialan lausunto. Kaupunginhallitus katsoo kaupunkiympäristön toimialan tapaan, että jalankulun

ja pyöräilyn sillan suunnittelu tai rakentaminen Nihdistä Tervasaareen ei ole tällä hetkellä ajankohtaista. Vaikka aloitteessa esitetty silta itsessään olisi hyvä lisä alueen reitistöön, on tarkoituksenmukaisempaa suunnata nykyiset resurssit kiireisempien hankkeiden edistämiseen.

Kaupunginhallitus toteaa, että alueelle on jo tulossa Nihdin siltayhteys Merihakaan eli ns. Merihaansilta, jonka toteutus ajoittuu vuosille 2024-2026. Silta parantaa Kalasataman eteläosien yhteyksiä keskustaan merkittävästi. Silta on varattu Kruunusillat-pikaraitiotielle, pyöräilijöille ja jalankulkijoille. Merihaansiltaan liittyy tulevaisuudessa Hanasaaresta Hiilisatamansilta, joka täydentää osaltaan baana- ja jalankulkuverkkoa. Hakaniemen asemakaavassa nykyinen Hakaniemen silta osoitetaan korvattavaksi matalammalla ja ympäristöön paremmin sopivalla ratkaisulla. Tämä silta parantaa osaltaan erityisesti pyöräilyn ja jalankulun yhteyksiä Kalasataman ja keskustan välillä.

Aloitteesta on saatu kaupunkiympäristön toimialan lausunto. Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimi on viitannut kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan syksyllä 2020 antamaan lausuntoon Nihti-Tervasaari kevyenliikenteen siltaa koskevasta toivomusponnosta ja ilmoittanut, ettei sen ole tarvetta lausua aloitteesta.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteet, jotka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Jenni Pajusen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginvaltuusto 19.05.2021 § 155

HEL 2021-000707 T 00 00 03

Päätös

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Puheenjohtajan ehdotuksesta kaupunginvaltuusto pani asian pöydälle.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 03.05.2021 § 329

HEL 2021-000707 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala 12.4.2021

HEL 2021-000707 T 00 00 03

Kaupunkiympäristön toimiala antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Jalankulun ja pyöräilyn sillan suunnittelu tai rakentaminen Nihdistä Ter-
vasaareen ei tällä hetkellä ole ajankohtaista. Silta itsessään olisi hyvä
lisä alueen reitistöön, mutta on olemassa kiireisempiä hankkeita ja ra-
jalliset resurssit kannattaa käyttää mieluummin niiden edistämiseen.

Alueelle on jo tulossa Nihdin siltayhteys Merihakaan eli ns. Merihaansil-
ta. Silta on varattu Kruunusillat-pikaraitiotielle, pyöräilijöille ja jalankulki-
joille. Silta parantaa Kalasataman eteläosien yhteyksiä Helsingin kes-
kustaan merkittävästi. Merihaansiltaan liittyy tulevaisuudessa Hanasaa-
resta Hiilisatamansilta, joka täydentää osaltaan baana- ja jalankulku-
verkkoa. Hakaniemen asemakaavassa (Kylk 10.12.2019 § 641) nykyi-
nen Hakaniemen silta osoitetaan korvattavaksi matalammalla ja ympä-

ristöön paremmin sopivalla ratkaisulla. Tämä silta parantaa erityisesti pyöräilyn ja jalankulun yhteyksiä Kalasataman ja keskustan välillä.

Tehdyt selvitykset

Toivomusponnessa esitetty siltayhteys syötettiin jalankulkua ja pyöräliikennettä mallintavaan Brutus-ohjelmistoon tarkasteluvuodelle 2025, jolloin Kruunusiltojen muodostama yhteys olisi jo käytettävissä. Ohjelmiston ennustama liikennemäärä kesävuorokautena ponnessa esitetyllä yhteydellä olisi noin 2000 polkupyörää ja 200 jalankulkijaa vuorokaudessa. Kun mukaan otetaan myös Merihaansillalta tulevat pyöräilijät, kulkisi Nihdin läpi yhteensä 4200 polkupyörää kesäpäivisin. Ilman esitettyä yhteyttä kulkee valtaosa Nihdin läpi menevistä polkupyörästä Merihaansillan läpi ja pyöriä kulkisi kaikkiaan noin 3000.

Uusi siltayhteys näyttäisi mallin mukaan houkuttelevan pohjoisesta Arabianrannan suunnasta sekä Kulosaaren suunnalta tulevaa pyöräliikennettä kulkemaan enemmän Nihdin kautta. Itäbaanan pyöräliikennettä siirtyisi kulkemaan enemmän myös Mustikkamaan kautta. Pyöräliikennettä vähenisi perustilanteeseen nähden Sörnäisten rantatiellä sekä Hanasaarenlaiturilla ja Merihaansillalla. Myös Kruunuvuorenrannasta tulevaa pyöräliikennettä siirtyy kulkemaan Tervasaaren kautta.

Uusi siltayhteys palvelisi etenkin niitä, joiden määränpää on eteläisessä kantakaupungissa. Uusi silta houkuttelisi kulkemaan enemmän Pohjoisrannan kautta, jolloin pyöräliikenne vähenisi myös Kaisaniemen suunnilla.

Siltayhteyden mahdollistaminen

Nihtiin nyt suunniteltavat ja toteutettavat rantarakenteet eivät estä tämän siltayhteyden rakentamista. Silta tulisi rakennettavan rantamuurin yli ja liittyisi Nihdin katuverkkoon noin tasolla +3.

Siltavaihtoehtojen vaikutus maisemaan ja Tervasaaren virkistyskäyttöön

Ehdotetun siltayhteyden maisemallinen vaikutusalue käsittää Kruununhaan itä- ja koillisrannan, Merihaan, Hanasaaren ja Nihdin tulevat asuinalueet, Korkeasaaren ja Hylkysaaren sekä Katajanokan pohjoisrannan. Sillan korkeudesta riippuen sen maisemallinen vaikutus voi ulottua kauemmaskin. Erityisesti siltayhteys muuttaa maisemaa Merihaan suunnalta kohti Kruunuvuorenselkää, jolloin silta asettuu avoimen kaukokerinäkymän eteen. Tervasaarta ympäröivään maisematilaan on jo päätetty rakentaa kolme uutta siltaa, jotka vähentävät maiseman avoimuutta. Uusien maisemaa rajaavien siltojen rakentamista tulee harkita hyvin huolellisesti. Idästä ja kaakosta, Korkeasaaren ja Hylkysaaren suunnalta katsottuna silta asettuu osaksi Pohjoisrannan kaupunkisiluet-

tia. Länneistä Liisankatua pitkin Tervasaareen saavuttaessa silta muodostaa katunäkymään hallitsevan päätepisteen. Mikäli silta linjataan Tervasaaren kannakselle, vaatii se voimakkaita maanrakennus- ja maisemointitoimenpiteitä kannaksen alkupäähän. Lisäksi kannakselle ulottuva silta muuttaa maisemaa etenkin Tervasaaresta pohjoiseen ja Hakaniemen suuntaan.

Maisemallisten vaikutusten lisäksi siltayhteys tulee kaikissa vaihtoehdoissa vaikuttamaan Tervasaaren luonteeseen virkistysalueena. Suoraan Tervasaareen linjattavissa vaihtoehdoissa saaren kulutus ja läpikulku kasvavat huomattavasti, ja saaren tunnelma muuttuu läpikulkulii- kenteen takia. Kannakselle linjattava silta ohittaa itse Tervasaaren, mutta vaikuttaa sen ympäristöön merkittävästi.

Tervasaari on Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan inventoinneissa luokiteltu arvoympäristöksi (arvoluokka III). Arvoympäristöt ovat historiallisesti tai kulttuurihistoriallisesti merkittäviä kohteita tai edustavat tietyn aikakauden suunnitteluihanteita. Tervasaarella on historiallista arvoa entisenä tervavarastona, sekä käyttöarvoa Kruununhaan alueen tärkeänä ulkoilusaarena. Kohde on olennainen osa Pohjoissataman rantamaisemaa ja merellistä julkisivua. Saaren historia tervavarastona ulottuu aina 1600-luvulle asti, joten se on myös osa Helsingin varhaista teollisuushistoriaa. Saarella sijaitsee vielä yksi säilynyt terva-aitta, joka on rakennettu vuonna 1805. Kannas saarelle rakennettiin vuonna 1939 ja yleisölle saari avattiin 1970-luvulla. Tervasaaren pohjoispuolella, merenpinnan alla on vuonna 2014 paikannettu muinaisen laiturin jäänteitä. Kohde kuuluu muinaismuistolain nojalla rauhoitettuihin kiinteisiin muinaisjäänneksiin. Arkistolähteistä tiedetään, että laituria on käytetty Tervasaassa säilytetyn tervan ja lautojen laivaamiseen. Laituri on rakennettu 1862 ja 1866 välisenä aikana. Tervasaari kuuluu myös maakunnallisesti arvokkaaksi luokiteltuun Helsingin empire-keskustan kulttuuriympäristökokonaisuuteen. Helsingin maisemakulttuurikartalla saari on luokiteltu aikakaudelleen tyypilliseksi puistoksi. Valintakriteereissä on painotettu erityisesti helsinkiläisen kulttuurimaiseman kannalta keskeisiä erityispiirteitä ja helsinkiläisten vapaa-ajan vietosta kertovia paikkoja.

Nihti–Tervasaari siltayhteyden vaikutus venepaikkoihin

Siltayhteyden taakse Hakaniemen puolelle jäisi noin 80 nykyistä venepaikkaa, joissa myös purjeveneet voivat ankkuroitua. Nihdin asema-kaavassa oleva venesatama jäisi tämän sillan taakse.

Sillan vaikutus Hakaniemen kehittämiselle ja venepaikkoihin

Veneilyn ja muun vesiliikenteen yhteystarpeet esimerkiksi Hakaniemen suuntaan ovat erittäin merkittävät. Hakaniemenrannan kehittämisen yh-

tenä tavoitteena on kehittää Hakaniemeä vesiliikenteen ja joukkoliikenteen solmukohtana. Entiseen Sompasaaren satama-altaaseen asemakaavoissa varattu tontteja laivoille. Niiden tulee päästä vesitse paikoilleen ja joskus poisikin. Uuden suunniteltavan Hakaniemen sillan alikulkukorkeus tulee olemaan keskivedenpinnasta 5 metriä, joten Nihdin ja Tervasaaren välisen sillan alikulkukorkeuden tulisi olla vähintään yhtä suuri. Koska Tervasaaren ja Nihdin välistä siltaa ei olisi pituuskaltevuuksien eikä maisemallisten syiden takia kannattaisi tehdä niin korkeana, että myös purjeveneet pääsisivät siitä alitse, kannattaisi silta toteuttaa avattavana siltana.

Valtuustoaloite

Valtuutettu Jenni Pajunen ja 16 muuta valtuutettua ovat tehneet 20.1.2021 seuraavan valtuustoaloitteen:

"Suunnitelma kevyen liikenteen sillan toteuttamiseksi Kalasataman Nihdistä Tervasaareen

Kevyen liikenteen sillan rakentaminen Nihdin eteläkärjestä Tervasaareen parantaisi merkittävästi alueen saavutettavuutta, houkuttelevuutta ja yhteyksiä eteläiseen kantakaupunkiin. Silta toisi Kauppatorin Nihdistä kävelyetäisyydelle. Siltaa pitkin Kruununhaasta ja Katajanokalta avautuisi nopea pääsy pyörällä ja kävellen Kalasatamaan, Mustikkamaalle ja Korkeasaareen. Hanasaaren voimalan sulkemisen 2024 jälkeen myös tarve laivaliikenteelle poistuu. Silta lisäisi kevyen liikenteen käyttöä ja sikäli myös alueen kestäväää kehitystä. Kevyen liikenteen silta ja alueelle suunniteltu pienvenesatama tai rantabulevardit eivät myöskään sulje toisiaan pois - hyvällä suunnittelulla ne kaikki voidaan toteuttaa.

Kalasataman Nihdin ja Tervasaaren välistä kevyen liikenteen siltaa on käsitelty mm. valtuuston 2019 hyväksymän ponsivastausten yhteydessä, mutta kaikkia olennaisia näkökantoja ei ole aiemmissa selvityksissä otettu huomioon. Suunnitelmiin on vastausten mukaan tarkoitus palata vasta 2026 jälkeen.

Sillan rakentamista olisi järkevämpää selvittää huolellisesti ennen alueen muiden uusien siltojen rakentamista ja käyttöönottoa. Kattavampi suunnitelma sillasta on parasta toteuttaa nyt, jotta alueen asukkaille ja veneilijöille ei aiheudu myöhemmin tarpeetonta haittaa.

Aiemmissa selvityksissä ei ole huomioitu sillan positiivisia vaikutuksia keskustan elinvoimaan, joka on noussut erityisen tärkeäksi ja haasteelliseksi kysymykseksi. Ne eivät myöskään huomioi positiivista vaikutusta Kruununhaan ja keskustan asukkaiden pääsystä Mustikkamaan ja Kor-

keasaaren virkistysalueille. Sillan maisemavaikutuksia on vaikea arvioida ilman havainnekuvia.

Lähtökohtana siltavaihtoehdon selvittämiseksi tulee olla entistä paremmat olosuhteet venepaikoille, joka vaatii suunnitelmallisuutta. Aiemmissä selvityksissä ei ole kartoitettu mahdollisuuksia muuttaa matalien ja korkeiden veneiden sijoittelua alueella niin, että kaikille suunnitelluille veneille löytyisi tilaa.

Me aloitteen allekirjoittajat esitämme, että valtuustolle tuodaan päätettäväksi nopealla aikataululla suunnitelma Kalasataman Nihdin ja Tersasaaren välisen kevyen liikenteen sillan toteuttamisesta."

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristön toimialaa antamaan lausunnon kaupunginhallitukselle 15.4.2021 mennessä.

Lisätiedot

Olli-Pekka Aalto, projektinjohtaja, puhelin: 310 39681
ollipekka.aalto(a)hel.fi